

Lesmateriaal

Examentraining in de vorm van een circuitje

'We leren voor het leven, en niet voor school', althans dat wordt altijd tegen leerlingen gezegd. Douwe van Domselaar moet bekennen dat hij dat de laatste weken voor het centraal schriftelijk eindexamen niet meer zegt. Sterker nog, de laatste paar lessen zijn gewoon onvoorwaardelijk bedoeld om voor het centraal schriftelijk eindexamen te oefenen: niets te 'leren voor het leven', maar gewoon voor het eindexamen stampen. De leerlingen doen dat stampen echter bij alle vakken. Met een examentraining in circuitvorm benadert u het oefenen op een geheel andere manier. U wist niet dat de eigen leerlingen zo fanatiek konden zijn!

Doel:	examentraining op een speels manier
Effect:	fanatiek oefenen waarbij veel wordt overlegd (en veel geleerd)
Tijdsinvestering docent:	circa een half uur voorbereiding
Lesduur:	zo lang als de docent wil, maar 45 minuten is zeker haalbaar
Doelgroep:	vmbo-4, havo-5, vwo-6

Opzet

De bedoeling is dat de leerlingen in groepen van drie een aantal opdrachten gaan maken (vijf verschillende opdrachten is ideaal, vier kan ook). De groep mag pas aan een nieuwe opdracht beginnen als de vorige helemaal af en volledig goed is. Overleg en samenwerking in de eigen groep moet! Voor elke opdracht heeft de groep circa vijf minuten nodig. Als de groep meent een opdracht af te hebben, kijkt de docent die na. Goed? Dan een nieuwe opdracht. Niet helemaal goed? Terug naar de groep, nadenken en herstellen. Klaar? Weer laten nakijken, enzovoorts. De groep die als eerste alle opdrachten af heeft (en dus helemaal goed) wint.

Opdrachten

Welke opdrachten worden gegeven is aan de docent zelf, maar ik kies altijd voor de gemakkelijke weg voor mijzelf (weinig voorbereidingstijd), maar met de meeste variatie voor de leerlingen.

1. Neem enkele open vragen uit een oud eindexamen.
2. Neem een flink aantal meerkeuzevragen uit een van de schoolexamens.
3. Stel een aantal doordenkvragen op.
4. Maak een *groepeeropdracht*, bijvoorbeeld een lijst van veertig begrippen, die in zes groepen moeten worden ingedeeld.
5. Maak een kruiswoordpuzzel met een aantal begrippen (dit is vrij eenvoudig met behulp van de website van *Puzzlemaker*¹).

Zorg voor voldoende opdrachtexemplaren, deel de groepen in en laat ze met een verschillende opdracht beginnen.

Valkuilen en gedoe

1. Groepsindeling

Deel de groepen van tevoren al in en laat daarover geen discussie toe. Op deze wijze komen niet alle kanjers in een groep. Zorg ervoor dat elke team een goede, een gemiddelde en een minder goede leerling herbergt. Wijs een leerling als

team captain aan. Hij levert het groepsresultaat in om na te laten kijken en krijgt een nieuwe opdracht mee.

2. *Wie het eerst komt wie het eerst maalt*

Soms zijn groepen tegelijk klaar met een opdracht. Rennen, duwen en trekken om als eerste bij de docent te zijn? Wie zijn fatsoen het best wist te bewaren is het eerst aan de beurt.

3. *Krijgt de winnende groep een prijs?*

Dit zal de eerste vraag zijn die de leerlingen u gaan stellen. De ervaring is dat er dankzij het competitie-element ook zonder prijs hard wordt gewerkt. Aan de andere kant: u zit in de eindexamenfase. Een zak snoep, groot genoeg voor de hele klas (de winnaars mogen uitdelen), kan het echter wel zo aardig maken.

4. *Opdracht te moeilijk: gebruik de joker*

Soms zijn er vragen waar de groep niet uitkomt, en 'niet goed = niet af = geen nieuwe opdracht'. In principe kan de groep dan nooit meer winnen en dat is niet goed voor de motivatie, de stemming in de klas en het leereffect. Voer daarom de *joker* in. Die *joker* bent u zelf. Per opdracht mag een groep één keer de hulp van de *joker* inroepen. Het team dat het eerste klaar is en het minste jokers heeft ingezet wint.

5. *Scorebord*

Maak op het bord een tabel met in de kolommen de verschillende opdrachten en in de rijen de verschillende groepen. Opdracht af: krul in het juiste vakje. *Joker* gebruikt: zet de letter J in het vakje. Het is dan is voor alle leerlingen duidelijk wie voor of achter staat en welke opdrachten nog moeten worden gemaakt.

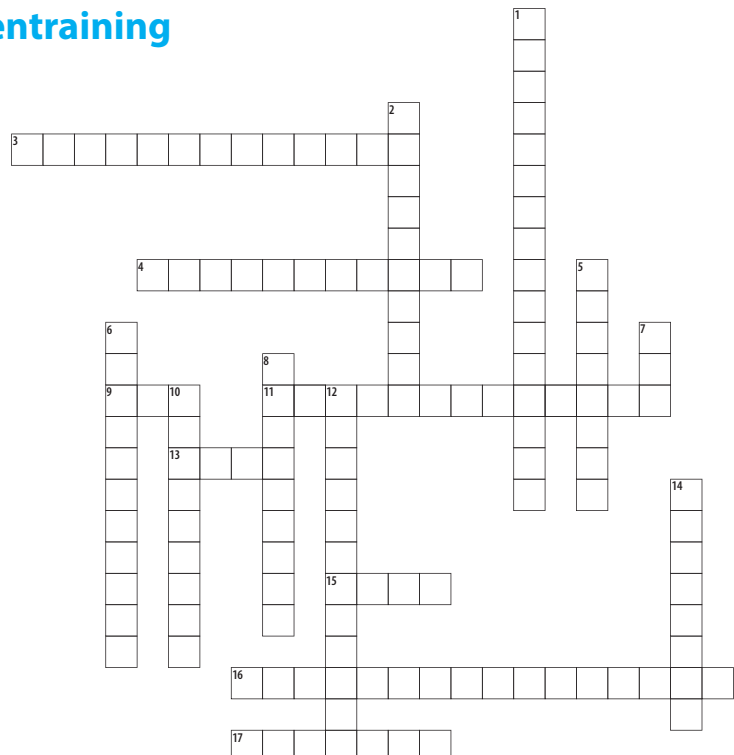
Succes verzekerd! ◀

Douwe van Domselaar

Noot

1. <http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/CrissCrossSetupForm.asp>

Examentraining

Horizontaal

3. Schenking van levensbelang
4. Handig hulpmiddel
9. Belangenorganisatie LHBT's
11. Voornaamste functie RvdJ volgens Laroes
13. Zelfregulerend orgaan
15. Vakvereniging
16. Nevenfunctie Grom
17. Nederlander

Verticaal

1. Koninklijke gast
2. Belangrijk begrip uit de Grondwet
5. Onderwerp van CSE
6. Hoogtepunt voor maatschappijleerdocenten
7. Eindexamen
8. Schaap
10. Examentraining
12. Onderwijsproject over wereldburgerschap
14. Scheidend directeur SCP